

PARTIE POLITYCZNE W REPUBLICE CZESKIEJ (1993-2009)

Tomáš Vaško, rocznik X

Partia	Działacze	Geneza	Poglądy	Miejsce na arenie politycznej	Uwagi
Partia obywatelsko-demokratyczna Občanská demokratická strana – ODS	<p><i>Przewodniczący partii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prof. Václav Klaus (1991-2002); • Mirek Topolánek (od 2002). <p><i>Inne członkowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pavel Bém • Václav Benda • Tomáš Julínek • Petr Nečas • Ivan Pilip • Jan Stráský • Vlastimil Tlustý • Alexandr Vondra • Jan Zahradil 	<p><i>Rejestracja:</i> IV.1991</p> <p><i>Poprzednik:</i> Na początku 1991 r. Sejm Forum Obywatelskiego (OF) uchwalił decyzję o otwarciu partii- Prawicowa większość OF.</p>	<p>Neoliberalizm, konserwatyzm, centralizm</p> <p>ODS jest prawicową, konserwatywną partią. Jest autorem twardej reformy gospodarczej w Czechosłowacji, a później w Republice Czeskiej. ODS jest zwolennikiem liberalnej polityki gospodarczej bez istotniejszych interwencji ze strony państwa. Partia opowiada się za bliskimi stosunkami z zachodnią Europą, jak i za umocnieniem regionalnych i</p>	<p><i>Miejsce w Sejmie:</i> – <u>wybory 1992</u> Česká národní rada ODS-KDS 76 mandatów – <u>wybory 1996:</u> Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat 68/32 mandatów – <u>wybory 1998:</u> 63/26 mandatów – <u>wybory 2002:</u> 58/26 mandatów – <u>wybory 2006:</u> – 81 mandatów Sejm – <u>wybory 2008:</u> 35 mandatów Senat</p> <p>-Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego 9 mandatów</p>	<p>ELEKTORAT wyborcy z wyższym wykształceniem, przedsiębiorcy, mieszkańcy miast - przede wszystkim Pragi.</p>

			<p>lokalnych struktur samorządowych. (zwłaszcza w czasie, kiedy miała większość hetmanów (wojewodów).</p>	<p><i>Wybory prezydenckie:</i> kandydat – Václav Klaus (wygrał 2 razy – 2003 i 2008).</p>	
<p>Czeska Partia Socjaldemokratyczna Česká strana sociálně demokratická – ČSSD</p>	<p><i>Przewodniczący partii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jiří Horák (1990 – 1993); • Miloš Zeman (1993 – 2001); • Vladimír Špidla (2001 – 2004); • Stanislav Gross (2004 – 2005); • Bohuslav Sobotka (2005-2006 tymczasowy); • Jiří Paroubek (od 2006 r.). <p><i>Inne członkowie:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdeněk Škromach • Milan Urban • Petr Vícha 	<p>Jedna z najstarszych czeskich partii politycznych, rok założenia – 1893. Odnowiona w III 1990(Praha).</p> <p>Dzisiejsza ČSSD jest kontynuatorem partii socjaldemokratycznej założonej w 1878 roku (w Austrii) i rozwiązanej w 1948 roku przez komunistów. Działalność wznowiła w marcu 1990. Jest to partia centro-lewicowa opowiadająca się za gospodarką regulowaną z uwzględnieniem potrzeb socjalnych</p>	<p>Socjaldemokraci o charakterze lewicowym: hasła socjaldemokratyczne (takie jak obrona praw człowieka i zabezpieczenie socjalne).</p> <p>Partia historyczna odtworzona w 1990 r. w oparciu o Klub Obroda – komunistów z 1968 r. wyrzuconych z KPCz oraz socjaldemokratów z Forum Obywatelskiego, formalnie nie mająca rodowodu komunistycznego, ale otwarta dla</p>	<p><i>Miejsce w Sejmie:</i> <i>Miejsce w Sejmie:</i> – <u>wybory 1992</u> Česká národní rada 16 mandatów – <u>wybory 1996:</u> Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat 61/25 mandatów – <u>wybory 1998:</u> 74/23 mandatów – <u>wybory 2002:</u> 70/11 mandatów – <u>wybory 2006:</u> – 74 mandatów Sejm – <u>wybory 2008:</u> 29 mandatów Senat</p> <p>-Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego 2 mandaty</p>	<p>ELEKTORAT pracownicy fizyczni, osoby z wykształceniem podstawowym, mieszkańcy regionów uprzemysłowionych w północnych Czechach i północnych Morawach.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Jan Kavan • Jana Vaňhová • Martin Starec 	społeczeństwa oraz ochrony środowiska. Kładzie nacisk na politykę socjalną i jest krytycznie nastawiona do idei i procesu reform ekonomicznych.	pierestrojkowiczów; przyciąga także mniej twardogółowych z KSČM	<i>Wybory prezydenckie 2003:</i> kandydat – <i>Miloš Zeman</i> (przegrał).	
Komunistyczna partia Czech i Moraw Komunistická strana Čech a Moravy – KSČM	Przewodniczący partii: Jiří Svoboda (1990 – 1993); Miroslav Grebeníček (1993-2005); Vojtěch Filip (od 2005r.). Inni członkowie: Dalibor Matulka, Vlastimil Balín.	Założona: Utworzona w marcu 1990 r. po odłączeniu się kompartii słowackiej od KSCz. Chociaż Partia Komunistyczna Czech i Moraw zdystansowała się od okresu 1948-1989, to nadal popiera gospodarkę regulowaną przez państwo oraz wysokie podatki dla zamożniejszej części obywateli. Opowiada się za bezpłatną edukacją, bezpłatną służbą zdrowia, 35-godzinny tygodniem pracy, za zwalczaniem "amerykanizacji" czeskiej kultury (np.	Komuniści, Liberalne skrzydło – ideologia neokomunizmu i eurokomunizmu (nawiązywanie do europejskiej lewicy) spadkobiercy partii Czechosławacji, przeciwnicy wstąpienia do EU.	Miejsce w Sejmie: – <u>wybory 1992</u> Česká národní rada 35 mandatów – <u>wybory 1996:</u> Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat 22/2 mandatów – <u>wybory 1998:</u> 24/4 mandatów – <u>wybory 2002:</u> 41/3 mandatów – <u>wybory 2006:</u> – 26 mandatów Sejm – <u>wybory 2008:</u> 3 mandatów Senát -Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego 6 mandatów	ELEKTORAT emeryci, komuniści, pracownicy fizyczni, zwolennicy opiekuńczej roli państwa

		<p>poprzez regulacje na rynku filmowym). Komuniści opowiadają się za zrewidowaniem procesu prywatyzacji, sprzeciwiają się dokończeniu prywatyzacji oraz deregulacji czynszów oraz innych kosztów utrzymania. Jest ostatnim ugrupowaniem postkomunistycznym w Środkowej Europie, które w swej nazwie pozostawiło słowo "komunistyczny".</p>			
<p>Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna- Czechosłowacka Partia Ludowa Křesťansko-demokratická unie – Československá strana lidová – KDU-ČSL</p>	<p><i>Przewodniczący:</i> Josef Bartončík (TW) (1989-1990) Losef Lux (1990-1998) Jan Kasal (1998-2001) Cyril Svoboda (2001-2003) Miroslav Kalousek (2003-2006) Jiří Čunek (2006-)</p>	<p>„społeczna gospodarka rynkowa”; skłonność do zawierania koalicji z lewicą przeciwko ODS, ludowa chadecja</p> <p>KDU-ČSL jest kontynuatorem chrześcijańskiej Partii Ludowej aktywnie działającej w okresie międzywojennym</p>	<p>Do Partii Ludowej – partii koncesjonowanej w ramach Frontu ludowego, w kwietniu 1990 r. przystąpił klub chadecki HOS; w 1991 r. chadecka grupa V. Bendy ostatecznie zerwała z tam ugrupowaniem, a w 1995 r. przystąpiło do ODS, w 2002 w koalicja z US-DEU</p>	<p><i>Miejsce w Sejmie:</i> – <u>wybory 1992</u> Česká národní rada 15 mandatów – <u>wybory 1996:</u> Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat 18/13 mandatów – <u>wybory 1998:</u> 20/17 mandatów – <u>wybory 2002:</u> Koalicja KDU-ČSL (Unia chrześcijańsko-demokratyczna-</p>	<p>Jiří Čunek (przewodniczący obecnie) Były prezydent miasta Vsetín, afera z łapówkami, afera z przeniesieniem nie płacących czynszu Romów z centrum miasta na peryferie. Styczeń 2009 – premier Topolánek go wyrzucił z rządu koalicyjnego.</p>

				<p>Czechosłowacka Partia Ludowa) i US-DEU (Unia Wolności-Unia</p> <p>31/13+6 mandatów</p> <p>– <u>wybory 2006:</u></p> <p>– 13 mandatów Sejm</p> <p>– <u>wybory 2008:</u></p> <p>7 mandatów Senat</p> <p>-Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego</p> <p>2 mandaty</p>	<p>ELEKTORAT</p> <p>katolicy, emeryci, mieszkańcy południowych Moraw</p>
<p>Partia Zielonych</p> <p>Strana Zelených – SZ</p>	<p><i>Przewodniczący partii:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jan Beránek (2003-2005); • Martin Bursík (2005-); <p><i>Inne członkowie:</i></p> <p>Kateřina Jacques, Ondřej Liška, Přemysl Rabas,</p> <p>Olga Zubová i Věra Jakubková: poza klubem parlamentarnym</p>	<p>Uwaga na ekologię (szczególnie energetyka), poparcie dla małego i średniego biznesu</p> <p>Partia Zielonych dąży do zrealizowania wizji demokracji ekologicznej. W sferze gospodarki popiera tworzenie liberalnego, przejrzystego środowiska dla przedsiębiorców, nieobciążonego zbędną biurokracją. W zakresie ekologii podkreśla znaczenie</p>		<p><i>Miejsce w Sejmie:</i></p> <p>– <u>wybory 1992</u></p> <p>Česká národní rada</p> <p>0 mandatów</p> <p>– <u>wybory 1996:</u></p> <p>Poslanecká sněmovna/Senát</p> <p>sejm /senat</p> <p>0 mandatów</p> <p>– <u>wybory 1998:</u></p> <p>0 mandatów</p> <p>– <u>wybory 2002:</u></p> <p>0 mandatów</p> <p>– <u>wybory 2006:</u></p> <p>– 6 mandatów Sejm</p> <p>– <u>wybory 2008:</u></p> <p>1 mandat Senat</p> <p>-Wybory 2004 do</p>	<p>ELEKTORAT</p> <p>wyborcy z wyższym wykształceniem, mieszkańcy miast</p>

		ochrony klimatu, co jest bezpośrednio związane ze staraniami o zmniejszenie uzależnienia od dotychczasowych źródeł energii. Poza ogólnymi tematami w zakresie ekologii Partia Zielonych jest zwolennikiem równouprawnienia kobiet i mężczyzn, jak również rejestrowanego partnerstwa osób tej samej płci.		Parlamentu Europejskiego 0 mandaty	
Zrzeszenie niezależnych kandydatów Europejscy Demokraci	Przewodniczący: Jan Kasal (2006-2007). Helmut Dohnálek (2007-)	Utworzona w początku 2006 r. przez połączenie ruchu politycznego SNK sdružení nezávislých (zjednoczenie niezależnych) z partią Evropsbí demokraté (Europejscy Demokraci)	Liberalna prawica	<i>Miejsce w Sejmie:</i> Nie przekroczyła progu wyborczego; 2008 - 3 senatorów. Wspólny klub z ruchem Nezávislí	
Sdružení nezávislých kandidátů Evropsbí demokraté – SNK Evropsbí demokraté	Inni członkowie: Markéta Reedová Josef Zieleniec, Jan Kasal Jana Hybášková				
Partia Wolnych Obywateli Strana Svobodach občanů (SSO)	Przewodniczący: Petr Mach (2009-)	styczeń 2009r.	Powstaje partia eurosceptyków Partia Wolnych Obywateli (SSO) deklarująca sprzeciw wobec		

			<p>Traktatu Lizbońskiego i wprowadzenia w Czechach euro. Prezesem partii jest Petr Mach, który jest szefem praskiego Centrum Gospodarki i Polityki - niezależnego ośrodka analitycznego działającego od 1998 roku. Mach należy też do zespołu doradców krytycznego wobec UE prezydenta Václava Klause. SSO zamierza wystartować w czerwcowych wyborach do Parlamentu Europejskiego.</p>		
<p>Sojusz Obywatelsko-Demokratyczny Občanská demokratická aliance - ODA</p>	<p><i>Przewodniczący:</i> Daniel Kroupa (1991-1992) Jan Kalvoda (1992-1997) Michael Žantovský, Jiřina Nováková</p>	<p>Liberalna grupa HOS (Ruch na Rzecz Wolności Obywatelskiej) w grudniu 1989 r. reorganizowała się w partię, od grudnia 2007 nie istnieje.</p>	<p>Liberalizm gospodarczy, konserwatyzm polityczny, antykomunizm; więcej praw dla lokalnych samorządów; konkurencyjne stronnictwo wobec</p>	<p><i>Miejsce w Sejmie:</i> – wybory 1992 Česká národní rada 14 mandatów – wybory 1996: Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat mandatów</p>	

			ODS	<p>– <u>wybory 1998:</u> nie przekroczyła progu wyborczego</p> <p>– <u>wybory 2002:</u> nie przekroczyła progu wyborczego</p> <p>– <u>wybory 2006:</u> nie przekroczyła progu wyborczego</p> <p>– <u>wybory 2008:</u> nie przekroczyła progu wyborczego</p> <p>-Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego nie przekroczyła progu wyborczego</p>	
Unia Wolności -Unia Demokratyczna Unie Svobody – Demokratická unie – US-DEU	<p><i>Przewodniczący:</i> Karel Kůhnl, Jan Ruml, Jiří Lobkowicz, Vladimír Mlynař, Petr Mareš, Hana Marvanová, Pavel Němec, Jan Černý (przewodniczący od 06.2007)</p> <p><i>Inni członkowie:</i> Alena Hromádková</p>	W listopadzie 1997 r. w ODS doszło do rozłamu (skandal finansowy tzw. „afera ODS”); grupa, która dokonała rozłamu, w styczniu 1998 r. powołała nową partię – Unię Wolności. 2001 – zjednoczenie z DEU (Demokratická unie).	<p>Konserwatyści, centryści, ugrupowanie eklektyczne</p> <p>Čtyřkoalice (Koalicja czterech) - KDU-ČSL- US- DEU- ODA przeciw ODS i ČSSD w latach 1998-2002</p>	<i>Miejsce w Sejmie:</i>	

<p>Czeska Partia Narodowo Socjalna Česká strana národně sociální - ČSNS</p>	<p><i>Przewodniczący:</i> Jaroslav Rovný, Viktor Trkal, Jan Rittich</p>	<p>partia historyczna, (E. Beneš – przedstawiciel w okresie Czechosłowacji), w 1992 r. zjednoczyła się z ČSNS</p> <p>na uchodźstwie, w 1992 r. brała udział w LSU (Liberálně sociální unie), w 1996 r. zjednoczenie z partią Svobodní demokraté. Żaden sojusz nie przyniósł owoców.</p>	<p>Ideologia państwa socjalnego, w dziedzinie polityki międzynarodowej – przeciwnicy akcesji do UE</p>	<p>Nie uczestniczyła w wyborach, w poprzednich – mniej 1%</p>
<p>Republikanie Miroslava Sládka (RMS) (do 2002 w koalicji z Jednością Narodowo Demokratyczną jako SPR-RSC)</p> <p>Republikáni Miroslava Sládka (RMS), Sdružení pro republiku- Republikánská strana Československa – SPR-RSČ</p>	<p><i>Przewodniczący:</i> Miroslav Sládek</p>	<p>Utworzona w 1995 r. przez grupę sládkovců i Jedność Narodowo-Demokratyczną. W kwietniu 2007 roku przestała istnieć.</p>	<p>Skrajny populizm, elementy nacjonalizmu</p>	<p><i>Miejsce w Sejmie:</i> – <u>wybory 1992</u> Česká národní rada 14 mandatów – <u>wybory 1996:</u> Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat mandatów – <u>wybory 1998:</u> nie przekroczyła progu wyborczego – <u>wybory 2002:</u> nie przekroczyła progu wyborczego – <u>wybory 2006:</u> – nie przekroczyła progu wyborczego</p>

<p>Ruch na rzecz Demokracji Samorządowej – Stowarzyszenie dla Moraw i Śląska</p> <p>Hnutí za samosprávnou demokracii – Hnutí pro Moravu a Slezsko HSD-SMS</p>	<p><i>Przewodniczący:</i> Boleslav Bárta (1990-1991), TW StB Jan Kryčer (1991-1996)</p> <p><i>Inne członkowie:</i> Ivan Dřímál Vaclav Tomis TW StB</p>	<p>01.04.1990 – powstało ugrupowanie polityczne Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezsko (HSDSMS), które w wyborach 1990 otrzymało 22 mandatów w Czeskiej Radzie Narodowej</p> <p>1996 – przegrali w wyborach, fragmentacja i marginalizacja Ruchu na rzecz Demokracji Samorządowej – Stowarzyszenie dla Moraw i Śląska, odpowiadało spadłowi narodowości</p>	<p>Ugrupowanie regionalne, próby uzyskania autonomii dla Moraw i Śląska, przekształcenia Czechosłowacji w federację trzech republik. Centriści</p>	<p>– <u>wybory 2008:</u> nie przekroczyła progu wyborczego</p> <p>-Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego nie przekroczyła progu wyborczego</p> <p><i>Miejsce w Sejmie:</i> – <u>wybory 1992</u> Česká národní rada 14 mandatów – <u>wybory 1996:</u> Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat nie przekroczyła progu wyborczego – <u>wybory 1998:</u> nie przekroczyła progu wyborczego – <u>wybory 2002:</u> nie przekroczyła progu wyborczego – <u>wybory 2006:</u> nie przekroczyła progu wyborczego – <u>wybory 2008:</u> nie przekroczyła progu wyborczego</p>	<p>Na Morawach władzę przejęła nomenklatura i dawni komuniści z 1968 roku. Dźwignią wynoszącą ich do kierowniczych funkcji w 1990 roku był powstały wówczas Ruch na rzecz Demokracji Samorządowej - Stowarzyszenie na rzecz Moraw i Śląska WHSD-SMS. Przewodniczącym Ruchu został Boleslav Bárta, jego zastępcą Václav Tomis, jak się później (19.03.1991) okazało, obydwaj byli współpracownikami StB. Teorie odrębnego</p>
---	--	---	--	--	--

		morawskiej z 1,380 mln do 380 tys.		-Wybory 2004 do Parlamentu Europejskiego nie przekroczyła	narodu morawskiego rozwijał po rewolucji prof. Florec z Uniwersytetu Masarka w Brnie, poprzednio specjalista od « komunizmu naukowego ».
--	--	------------------------------------	--	---	--

Prezydenci Republiki Czeskiej

1. Václav Havel 1993 – 2003
2. Václav Klaus od marca 2003-2008 I kadencja
3. Václav Klaus od lutego 2008 II kadencja

Premierzy Republiki Czeskiej

1. Václav Klaus (styczeń 1993 – styczeń 1998) ODS+ODA
2. Josef Tošovský (styczeń 1998 – lipiec 1998), rząd tymczasowy, nie powstał z wyborów, premier był byłym gubernatorem BNCz
3. Miloš Zeman (lipiec 1998 – lipiec 2002) ČSSD rząd mniejszościowy (Akt tolerancyjny z ODS)
4. Vladimír Špidla (lipiec 2002 – 2.07. 2004 (od 2 lipca do 4 sierpnia wykonujący obowiązki) ČSSD+ KDU-ČSL + US-DEU
5. Stanislav Gross (sierpień 2004 – kwiecień 2005) ČSSD+ KDU-ČSL + US-DEU
6. Jiří Paroubek (kwiecień 2005 – 16.08. 2006 (od 16 sierpnia do 4 września 2006 wykonujący obowiązki) ČSSD+ KDU-ČSL + US-DEU
7. Mirek Topolánek od 16.08. 2006 (od 11 października 2006 do 9 stycznia 2007 wykonujący obowiązki) ODS w koalicji z SZ i KDU-ČSL.

Občanská demokratická strana

Václav Klaus – ur. 19 czerwca 1941 r. w Pradze, w 1963 r. skończył studia w Głównej Szkole Ekonomicznej w Pradze (wydział handlu zagranicznego), studiował we Włoszech (1966) i USA (1969). 1963-1970 pracownik Instytutu ekonomicznego Czechosłowackiej Akademii nauk, 1968 doktorat z ekonomii. 1970-1987 pracownik Banku Państwowego Czechosłowacji. 1987-17 listopada 1989 pracownik Instytutu Prognoz Czechosłowackiej Akademii nauk którego etaty należały do nomenklatury KC. 1991 habilitacja, docent na wydziale ekonomicznym Uniwersytetu Karola w Pradze. 1995 profesor na wydziale finansów Głównej Szkoły Ekonomicznej w Pradze. Jeden z założycieli Forum

Obywatelskiego. W grudniu 1989 - październiku 1991 federalny minister finansów. Od października 1991 do czerwca 1992 p.o. premiera Czecho-Słowacji. W 1990 przewodniczący Forum Obywatelskiego, w maju 1991- grudniu 2002 – przewodniczący ODS. W czerwcu-grudniu 1992 premier rządu federalnego. W styczniu 1993 – listopadzie 1997 premier Republiki Czeskiej. 1998-2003 przewodniczący Izby Deputowanych Parlamentu. Od 28 lutego 2003 – prezydent Republiki Czeskiej. Negatywnie oceniał akcję NATO w Kosowie, bardzo krytyczny wobec członkostwa Czech w Unii Europejskiej.

Mirek Topolánek - ur. 15 maja 1956 w Vsetíně, na stałe mieszka w Ostrawie. Studiował na Politechnice w Brnie, odbył specjalistyczny kurs w Centrum Menedżerskim w Czelakowicach oraz kurs zarządzania małym i średnim biznesem w Nikozji na Cyprze. 1980-1987 – projektant w zakładach automatyzacji i mechanizacji w Ostrawie, 1987-1991 – projektant w ostrawskiej filii Energoprojekt Praha, 1991-1996 – dyrektor generalny spółki VAE, od 1996 – prezes VAE. Do 1989 – poza polityką, w 1989 – członek OF, od 1994 – członek ODS. Od 1996 – senator, 1998-2002 – szef klubu ODS w Senacie, od 2002 – wice-przewodniczący Senatu Parlamentu Czech. Od listopada 2002 – przewodniczący ODS.

Václav Benda - członek komitetu koordynacyjnego HOS powołanego w 1989 r. W ramach HOS'u powołał klub chadecki i w kwietniu 1990 r. przystąpił do ČSL, jednak komunistyczna przeszłość tej ostatniej przeszkodziła ostatecznemu zjednoczeniu. W 1991 r. Benda ze swoim KDS ostatecznie zrywa z ČSL, a w 1995 r. przyłącza się do ODS.

Pierwszy rząd Mirka Topolánka – rząd Republiki Czeskiej pod przewodnictwem Mirka Topolánka zaprzysiężony przez prezydenta Václava Klause 4 września 2006. 3 października 2006 rząd nie uzyskał wotum zaufania Izby Poselskiej (96 głosów 'za' wobec 99 'przeciw'), wskutek czego podał się do dymisji.

8 listopada 2006 Mirek Topolánek ponownie otrzymał misję tworzenia rządu. Drugi rząd Mirka Topolánka został zaprzysiężony 9 stycznia 2007 roku, 19 stycznia 2007 uzyskał wotum zaufania Izby Poselskiej.

NOWOŚĆ:

Partia Wolnych Obywateli (SSO) – styczeń 2009r.: powstaje partia eurosceptyków Partia Wolnych Obywateli (SSO) deklaruje sprzeciw wobec Traktatu Lizbońskiego i wprowadzenia w Czechach euro. Prezesem partii jest Petr Mach, który jest szefem praskiego Centrum Gospodarki i Polityki - niezależnego ośrodka analitycznego działającego od 1998 roku. Mach należy też do zespołu doradców krytycznego wobec UE prezydenta Václava Klause. SSO zamierza wystartować w czerwcowych wyborach do Parlamentu Europejskiego, opowiadając się za obniżkami podatków i ochroną środowiska "bez ekstremalnej ideologii". Chce też współpracować z irlandzkim ruchem Libertas tamtejszego eurosceptyka Declana Ganleya.

Wśród członków-założycieli SSO są - jak ujawnił Mach - parlamentarzyści, którzy odeszli z rządzącej Obywatelskiej Partii Demokratycznej premiera Mirka Topolánka, a także synowie prezydenta Klause - Václav junior i Jan.

Unie svobody - Demokratická unie

Jan Ruml - jeden z sygnatariuszy Karty' 77. Współzałożyciel samizdatowych "Lidowych novin". W 1990 r. został mianowany wiceministrem, a w latach 1992 - 1996 - ministrem spraw wewnętrznych. Zwolennik dekomunizacji i lustracji. Początkowo należał do ODS, ale w 1997 r. po konflikcie z Klausem wystąpił z tej partii i w 1998 r. założył US. Od 2002 senator z ramienia US-DEU, członek senackiego klubu otwartej demokracji. Pierwszy przewodniczący US.

Karel Kühnl - wice- później przewodniczący partii. W 1980 r. wyemigrował z Czechosłowacji. Na Zachodzie pracował jako dziennikarz, a później został redaktorem wydziału ekonomicznego "Wolnej Europy". W latach 1997-1998 był ministrem przemysłu. Od 2002 – 2004 szef klubu US-DEU w Izbie Deputowanych. Z 2007 – ambasador w Chorwacji.

Petr Mareš – ur. 15 stycznia 1953. Absolwent wydziału filozofii Uniwersytetu Karola (podobnie jak Špidla), studiował w Warszawie, Moskwie i Oxfordzie. Historyk, autor szeregu rozpraw na tematy historii USA i NATO (w latach 90-tych). 1983 – habilitacja z filozofii, 1988 – doktorat z historii. 1980-1981 – monter w Pradze, 1981-1984 – studia doktoranckie na Uniwersytecie Karola, 1984-1987 – pracownik Instytutu historii Czechosłowackiej Akademii nauk, 1987-1988 – pracownik archiwum, 1988-1990 – pracownik naukowy w zakładzie historii i teorii filmu Czechosłowackiego Instytutu Filmowego. Od 1990 – pracownik naukowy na Uniwersytecie Karola (kierownik katedry, prodziekan, kierownik studium amerykanistyki), w 1996 pracował na wydziale historii University of Calgary w Kanadzie. Od czerwca 1998 – deputowany parlamentu, przewodniczący komisji nauki, edukacji, kultury, młodzieży i wychowania fizycznego, członek delegacji czeskiej w Zgromadzeniu Parlamentarnym NATO. Od stycznia 1998 – członek zarządu US, od lutego 1998 – wice-prezes US, od 2002 – wice-premier w rządzie Špidli ds. badań i rozwoju, praw człowieka i zasobów ludzkich. W 2003-2004 – przewodniczący połączonej US-DEU.

Pavel Němec – ur. w 1971. Absolwent wydziału prawa Uniwersytetu Karola. W 1998-2006 – poseł US w parlamencie, 2002-2004 – minister rozwoju, 2004-2006 – minister sprawiedliwości, w tym okresie też – przewodniczący partii US-DEU.

Občanská demokratická aliance

Daniel Kroupa - były przewodniczący partii. Członek Karty'77. W HOS'ie należał do grupy liberalnej, która w grudniu 1989 r. przekształciła się w ODA.

Jan Kalvoda – (30 X 1953 Praga)

Czeski prawnik a polityk. W 1979 ukończył prawo na Uniw. Karola w Pradze, po czym przez 5 lat praktykował w kancelarii adwokackiej. W lutym 1990, w wyniku rekonstrukcji parlamentu, został posłem Czeskiej Rady Narodowej. W pierwszych wolnych wyborach z czerwca 1990 wybrany na posła z ramienia OF, od stycznia 1991 wiceprzewodniczący czeskiego parlamentu. Po rozpadzie OF wiosną 1991 wszedł do Obywatelskiego Sojuszu Demokratycznego (ODA), w którym szybko zaczął odgrywać wiodącą rolę, spychając w cień jego założycieli z grona

dysydentów. Od marca 1992 przewodniczący ODA, w czerwcu ponownie wybrany na posła czeskiego parlamentu, w którym zasiadał do 1996. Wicepremier Czech w rządzie Václava Klause. W grudniu 1996 podał się do dymisji, na początku 1997 odszedł zaś z funkcji przewodniczącego partii w związku z bezprawnym używaniem tytułów naukowych.

Michael Žantovský - były wiceprzewodniczący partii. Przed 1989 r. współpracował z prasą opozycyjną.

Jiřina Nováková - przewodnicząca partii do 31.12.2007. Ur. w 1947 r. w Pradze. Absolwentka wydziału biologii na Uniwersytecie Karola w Pradze i Międzynarodowej Akademii zarządzania sprawami publicznymi Theodor Heuss Akademia (Niemcy). Studia doktoranckie w Instytucie biochemii i fizjologii Czechosłowackiej Akademii nauk. Pracowała w centrum transplantologii, na wydziale biologii Uniwersytetu Karola, w klinice oparzeń Uniwersytetu Karola, w praskim ZOO, Ministerstwach kultury i spraw zagranicznych Czech. Przewodnicząca Rady CEELI Institut (Central and East European Law Initiative), członkini Amnesty International.

Křesťanská a demokratická unie-Československá strana lidová

Josef Lux - były przewodniczący partii. Pracował jako agronom w kolchozie. Od wiosny 1992 r. systematycznie oczyszczał partię od komunistycznych kolaborantów i współpracowników StB, ale w 1997 r., zaangażowany w walkę z Klausem, de facto rozbił prawicową koalicję. Zmarł w 1999.

Cyril Svoboda - ur. 24 listopada 1956. Absolwent wydziału prawa Uniwersytetu Karola (1980), 1980-1990 państwowy notariusz. 1990-1991 doradca rządu federalnego w dziedzinie praw człowieka, restytucji i stosunków państwa i kościołów. 1991 staż w Pan American Institute for International Studies, Notre Dame University (USA) oraz asystent na wydziale pedagogiki Uniwersytetu Karola. 1991-1992 doradca premiera Czecho-Słowacji. 1992 dyrektor ustawodawczej sekcji Ministerstwa Sprawiedliwości Czech, sekretarz Rady Ustawodawczej rządu Czech. 1992-1996 wiceminister sprawiedliwości w rządzie V. Klause. 1994-1998 członek Europejskiej komisji demokracji za pośrednictwem prawa. 1996 wiceminister spraw zagranicznych. Od października 1997 przewodniczący czeskiej delegacji w rokowaniach o przystąpieniu Republiki Czeskiej do Unii Europejskiej. 1998 minister spraw wewnętrznych w rządzie Josefa Tošovského. 1998-2002 przewodniczący komisji Izby Deputowanych parlamentu ČR. Od lipca 2002 minister spraw zagranicznych w rządzie Vladimíra Špidli, a po jego upadku – też i Grossa. W 2001-2003 – przewodniczący KDU-ČSL, a również lider Koalicji czterech z stycznia po marzec 2001. W 2006 rezygnował z funkcji wiceprzewodniczącego KDU-ČSL w związku z ogłoszeniem możliwego sojuszu KDU-ČSL i ČSSD.

Vlasta Parkanová z domu Trnovcová (ur. 21 listopada 1951 w Pradze - czeska prawniczka, polityk, minister obrony w drugim rządzie Mirka Topolanka

Wychowywała się w Taborze gdzie w 1970 zdała maturę. W 1975 ukończyła prawo na Uniwersytecie Karola w Pradze. Do 1990 prowadziła własną praktykę prawniczą.

w 1989 zakładała w Taborze Forum Obywatelskie (była członkinią Frakcji Liberalnej wewnątrz OF). W latach 1990-1992 posłanka Zgromadzenia Federalnego Czechosłowacji. Po 1992 pracowała w ministerstwach spraw zagranicznych i spraw wewnętrznych. W latach 1997-1998 minister sprawiedliwości Rep.Czeskiej.

Od 1998 deputowana do Izby Poselskiej (początkowo niezależna, następnie przystąpiła do KDU-ČSL). Od września 2006 przewodnicząca klubu parlamentarnego KDU-ČSL.

W styczniu 2007 otrzymała nominację na stanowisko ministra obrony Rep. Czeskiej. Zwolenniczka budowy w Brdach systemu amerykańskiej tarczy antyrakietowej.

Mężatka, ma jedną córkę.

Miroslav Kalousek (ur. 17 grudnia 1960 w Táborze) - czeski polityk, minister finansów w drugim rządzie Mirka Topolánka.

Absolwent Wyższej Szkoły Chemiczno-Technologicznej w Pradze. Od 1990 w służbie państwowej Rep.Czeskiej (m.in. jako doradca wicepremiera Rep.Czeskiej ds. transformacji ekonomicznej). W 1992 szef zespołu doradców rządu federacyjnego. W latach 1993-1998 wiceminister obrony.

Związany z Czechosłowacką Partią Ludową (KDU-ČSL), jej lider w latach 2003-2006. Musiał opuścić stanowisko po skandalu, jakim stało się podjęcie rozmów z ČSSD ws. utworzenia gabinetu popieranego przez komunistów.

Od stycznia 2007 minister finansów Rep.Czeskiej w rządzie centroprawicowym.

Česká strana sociálně demokratická

Miloš Zeman - podczas "praskiej wiosny" wstąpił do dubczekowskiej kompartii, ale podczas "normalizacji" został wyrzucony. W przededniu "aksamitnej rewolucji" został przyjęty do rządowego Instytutu Prognoz (gdzie już wcześniej pracował Klaus). W Forum Obywatelskim reprezentował stanowisko "centrowe". Do ČSSD wstąpił w 1992 r. Niechętny wobec NATO, jak zresztą cała jego partia. 1993-2001 przewodniczący partii. 1998-2002 – premier Republiki Czeskiej. W 2003 był kandydatem w prezydenci, ale przegrał już w pierwszej turze. Krytykował Vladimíra Špidlę, Stanislava Grossa, którego winił w swojej porażce. Konflikt z Paroubkiem po wyborach 2006, skutkiem czego stało wystąpienie Zemana z partii w marcu 2007.

Jan Kavan – minister spraw zagranicznych Czech w rządzie Zemana (1998-2002). Po wstąpieniu Czech do NATO, zasłynął pytaniem do Solany, czy Czechy będą mogły wystąpić z Paktu, jeśli naród taką wolę wyrazi w referendum. W latach 1990-tych został zlustrowany negatywnie, gdyż stwierdzono, że jego kontakty z StB nie były świadome (w 1996 nawet wyrokiem sądu oczyszczony z zarzutów), ale są dane, że w latach 80-ych wraz z popieraną przez Moskwę grupą Act for Disarmament jeździł po Kanadzie i głosił antyamerykańską propagandę.

TW Kato, odpowiedzialny za wpadkę przerzutu bibuły dla Karty 77. W Anglii wydawał „Palach Press” i współpracował z StB (TW KATO). 1998-2002 – Szef MSZ, 1996-2000 – senator z ramienia ČSSD.

Vladimír Špidla – absolwent wydziału filozofii Uniwersytetu Karola. Pracował do 1989 jako robotnik w Teatrze Narodowym, Południowoczeskich zakładach przemysłu drzewnego, Południowo-czeskich zakładach mleczarskich, referent w dziale kultury w Jindřichově Hradci, archeolog w muzeum, robotnik w elektrociepłowniach, wice-prezes ds. szkolnictwa w urzędzie w Jindřichově Hradci. 1989 – jeden z założycieli ČSSD w Południowych Czechach, od czerwca 1996 członek komisji polityki socjalnej i ochrony zdrowia Izby Deputowanych parlamentu. Od 2001 – przewodniczący ČSSD, od 12 lipca 2002 – 1 lipca 2004 premier Republiki Czeskiej (koalicja ČSSD + KDU-ČSL + US-DEU). Z 2004 odchodzi od polityki czeskiej – w Komisji EU.

Stanislav Gross – urodzony 30 października w Pradze; absolwent wydziału prawa na Uniwersytecie Karola w Pradze (1999); działalność polityczną rozpoczyna w roku 1989 jako socjaldemokrata; od 17 stycznia 1995 do 6 czerwca 1996 i później od 12 czerwca 1996 do kwietnia 2000 – szef klubu poselskiego ČSSD; w 1998 Gross został wiceprzewodniczącym parlamentu; w latach 2000 – 2002 minister spraw wewnętrznych; 2004-2005 – premier Republiki Czeskiej. Skandal finansowy w 2005 wymusił go na dymisję.

Jiří Paroubek – ur. 1957. Wykształcenie – ekonomiczne. W 1976-1990 – szef przedsiębiorstwa „Restaurace a jídelny”. 1991- 1993 jako przedsiębiorca. W 1970 wstąpił do ČSS, z której występuje w 1986. W 1989 wstąpił do odnowionej socjaldemokratycznej partii Czechosławacji (ČSSD w przyszłości). W rządzie Grossa (2004) – minister rozwoju lokalnego. W 2006 – przewodniczący ČSSD. 2005- 2006 – premier, mianowany Klausem. Zarzucano mu finansowe afery (w 1998 spełniał obowiązki prezydenta m. Prahi ds. polityki finansowej), a też w współpracy z StB (był na listach ewentualnych współpracowników).

Komunistická strana Čech a Moravy

Miroslav Grebeníček – ur. 21 marca 1947 w Starym Mieście koło Uherskiego Hradiště. Absolwent wydziału pedagogiki i filozofii w Brnie. 1973-1975 pracownik naukowy w muzeum regionalnym w Mikulowie. Od 1975 pracownik Uniwersytetu Masaryka w Brnie (wykładowca historii teorii politycznych i ekonomicznych, historii powszechnej XIX i XX wieku, historii ruchu komunistycznego i robotniczego). Od 1975 członek Komunistycznej partii Czechosławacji ale do 17 listopada 1989 r. był tylko w "partii zewnętrznej". Po 17 listopada 1989 w aktywnej polityce. 1990-1992 poseł do Zgromadzenia Federalnego Czecho-Słowacji, szef klubu KSČM, od czerwca 1993 przewodniczący KSČM. Od 1996 poseł Izby Deputowanych ČR, w 2002 wiceprzewodniczący komisji szkolnictwa i kultury oraz komisji wyborczej Izby Deputowanych.

Vojtěch Filip (ur. 13 stycznia 1955), czeski polityk komunistyczny, przewodniczący Komunistycznej Partii Czech i Moraw.

Filip od najmłodszych lat związany jest z ruchem komunistycznym. W szkole średniej wstąpił do Socjalistycznego Związku Młodzieży (Socialistický svaz mládeže). W 1978 ukończył studia prawnicze na uniwersytecie Jana Ewangelisty Purkyně w Brnie.

W 1983 wstąpił do Komunistycznej Partii Czechosłowacji. W 1990 Filip został deputowanym do Federalnego Zgromadzenia Czechosłowacji. Od 1996 poseł do czeskiego parlamentu z ramienia Komunistycznej Partii Czech i Moraw. 1 października 2005 wybrany przewodniczącym partii.

Źródło: „http://pl.wikipedia.org/wiki/Vojt%C4%9Bch_Filip”

Strana Zelených

Martin Bursík (ur. 12 sierpnia 1959 w Pradze) - czeski polityk, przewodniczący Partii Zielonych. Wicepremier i minister środowiska naturalnego w drugim rządzie Mirka Topolanka.

Ukończył ochronę środowiska naturalnego na wydziale przyrodniczym Uniwersytetu Karola. W roku 1985 uzyskał doktorat.

W 1989 współzakładał Forum Obywatelskie. Od 1990 poseł do Czeskiej Rady Narodowej, autor ustawy o ochronie środowiska naturalnego.

Od 1994 wiceprzewodniczący partii Wolnych Demokratów (*Svobodní demokraté*, lewicowo-liberalna część Ruchu Obywatelskiego, powstałego w wyniku rozpadu OF) z ramienia której w latach 1994-1998 pełnił funkcję zastępcy prezydenta Pragi. Przewodniczył radzie na rzecz środowiska naturalnego. Po połączeniu Wolnych Demokratów z Czeską Partią Narodowo-socjalną (*Česká strana národně sociální, ČSNS*) opuścił Wolnych Demokratów.

W 1998 pełnił funkcję ministra środowiska naturalnego w rządzie Josefa Tošovského.

Jako lider Unii na rzecz Pragi w 1998 bez powodzenia kandydował na urząd prezydenta Pragi.

W 1999 wstąpił do Unii Chrześcijańskich Demokratów - Czechosłowackiej Partii Ludowej. Z partii wystąpił w 2003 tłumacząc to brakiem zainteresowania ludowców sprawami środowiska naturalnego.

Jako polityk KDU-ČSL pełnił funkcję doradcy ministra energetyki, autor ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Po wystąpieniu z KDU-ČSL przyłączył się do Partii Zielonych. W 2004 bez powodzenia kandydował do Europarlamentu.

Przed wyborami parlamentarnymi w 2006 forsował koncepcję samotnego startu w wyborach, co przyczyniło się do jego konfliktu z Janem Beránkiem. Od września 2005 przewodniczący partii. Po jego wyborze, część członków partii związana z Beránkiem opuściła Partię Zielonych tworząc Ruch Zieloni.

W 2006 Partia Zielonych po raz pierwszy w historii weszła do Izby Poselskiej (6,29% głosów, 6 mandatów). 28 czerwca 2006 Zieloni podpisali umowę koalicyjną z ODS i KDU-ČSL na mocy której miał objąć tekę wicepremiera i ministra środowiska naturalnego. 4 sierpnia 2006 ogłosił

jednak koniec koalicji, co spowodowało utworzenie rządu mniejszościowego Mirka Topolánka. 28 grudnia 2006 umowa została odnowiona i 7 stycznia 2007 Bursik objął obie funkcje.

Bursik ma dwie córki z pierwszą żoną Ivaną (mimo braku formalnego rozwodu, nie żyją z sobą). Następnie związany z Jitką Obzinová, obecnie - z Moniką Arkai, córką ostatniego federacyjnego ministra spraw zagranicznych Jiřígo Dienstbiera

Karel von Schwarzenberg, (ur. 10 grudnia 1937 w Pradze) – głowa Domu Schwarzenbergów, działacz ruchu obrony praw człowieka, obecny minister spraw zagranicznych Republiki Czeskiej.

Jest najstarszym synem księcia Karola VI Schwarzenberga i jego małżonki Antoniny von Fürstenberg. Posiada podwójne czeskie i szwajcarskie obywatelstwo. Po komunistycznym zamachu stanu z lutego 1948, opuścił wraz z rodziną Czechosłowację i osiadł za granicą. Studiował prawo na uniwersytetach w Wiedniu i Grazu oraz leśnictwo na uniwersytecie monachijskim.

Po praskiej wiośnie zaangażował się w tworzenie czechosłowackich ośrodków opozycyjnych za granicą. Razem z Vilémem Prečanem utworzył Czechosłowackie Centrum Dokumentacyjne, archiwizujące zabronioną literaturę. Dziś zbiory te są eksponowane w Muzeum Narodowym w Pradze. Zaangażowany w ruch obrony praw człowieka, pomiędzy 1984 a 1990 pełnił funkcję przewodniczącego Międzynarodowej Helsińskiej Federacji na rzecz Praw Człowieka. W 1989 uczestnik organizowanego przez Solidarności Polsko-Czesko-Słowackiej Seminarium Kultury Europy Środkowej, o którym Václav Havel powiedział, że było uwertura do Aksamitnej Rewolucji. W 1989 razem z Lechem Wałęsą nagrodzony przez Radę Europy nagrodą za działanie na rzecz praw człowieka.

Powrócił do kraju po aksamitnej rewolucji. W latach 1990-1992 pełnił funkcję sekretarza w kancelarii prezydenta Václava Havla. W 1992 był specjalnym wysłannikiem OBWE do Górnego Karabachu. W 1996 na zaproszenie Václava Havla przystąpił do Forum 2000.

Jest członkiem Obywatelskiego Sojuszu Demokratycznego (ODA). W 2004 został wybrany senatorem (z rekomendacją Unii Wolności). Od 9 stycznia 2007 minister spraw zagranicznych Republiki Czeskiej z nominacji Partii Zielonych w drugim rządzie Mirka Topolánka.

Rozwiedziony, ma trójkę dorosłych dzieci.

Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezsko

Boleslav Bárta (1929 - 1991), psycholog, polityk walczący o autonomię i odrębność Moraw i Śląska. Już w 1968 roku powstała z jego inicjatywy Společnost pro Moravu a Slezsko. W 1989 ponownie rozpoczęła działalność. W ramach Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezsko wybrany w 1990r. na posła do Parlamentu Czechosłowacji. Boleslav Bárta był współpracownikiem Czechosłowackiej Státní bezpečnosti, tak samo jak jego kolega partyjny Vaclav Tomis.

Wybory do Zgromadzenia Federalnego 1990

	Česká národní rada	Federální shromáždění	
		Izba Ludu	Izba Narodów
OF	127	68	50
KSČ	32	15	12
MORSL	22	9	7
KDU	19	9	6

<http://www.volby.cz/pls/sn1990/u610>

Wybory parlamentarne 1992

	Česká národní rada	Federální shromáždění
ODS-KDS	76	48
Levý blok	35	19
ČSSD	16	10
SPR-RSČ	14	8
KDU-ČSL	15	7
LSU	16	7
ODA	14	-
HSD-SMS	14	-

Wybory parlamentarne 1996-2002

Partia lub koalicja	1996 Poslanecká sněmovna/Senát sejm /senat	1998 sejm /senat	2002 sejm /senat
ČSSD	61/25	74/23	70/11
ODS	68/32	63/26	58/26
KSČM	22/2	24/4	41/3
KDU-ČSL	18/13	20/17	-
US-DEU	-	-	-

US	-	19/0	-
----	---	------	---

Wybory parlamentarne 2002 w Republice Czeskiej

Nazwa partii lub koalicji	Izba Deputowanych Parlamentu ČR		Senat Parlamentu ČR			
	mandaty	%	mandaty		%	
Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD)	70	35	9		11,1	
Partia Obywatelsko-Demokratyczna (ODS)	58	29	25		30,8	
Komunistyczna Partia Czech i Moraw (KSČM)	41	29,5	3		3,7	
Koalicja KDU-ČSL (Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna-Czechosłowacka Partia Ludowa) i US-DEU (Unia Wolności-Unia Demokratyczna)	31	15,5	13	6	16,05	7,4
Sojusz Obywatelsko-Demokratyczny (ODA)	-	-	-		-	

Wybory do Izby Deputowanych 2006 w Republice Czeskiej

Nazwa partii lub koalicji	Izba Deputowanych Parlamentu ČR	
	mandaty	%
Partia Obywatelsko-Demokratyczna (ODS)	81	40,5
Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD)	74	37

Komunistyczna Partia Czech i Moraw (KSČM)	26	13
Koalicja KDU-ČSL (Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna-Czechosłowacka Partia Ludowa)	13	6,5
Strana zelených	6	3

Zródło: <http://www.volby.cz/pls/ps2006/ps53?xjazyk=CZ>

Wybory do Senatu 2008 w Republice Czeskiej

Nazwa partii lub koalicji	Senat ČR	
	mandaty	%
Partia Obywatelsko-Demokratyczna (ODS)	35	43.21
Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD)	29	35.80
Komunistyczna Partia Czech i Moraw (KSČM)	3	3.70
Koalicja KDU-ČSL (Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna-Czechosłowacka Partia Ludowa)	7	8.64
Strana zelených	1	1.23

Pozostałych 6 mandatów miały małe ugrupowania polityczne

Wybory do Parlamentu Europejskiego 2004 w Republice Czeskiej

Nazwa partii lub koalicji	<u>PE</u>
----------------------------------	------------------

	mandaty	%
Partia Obywatelsko-Demokratyczna (ODS)	9	30,04
Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD)	2	8,78
Komunistyczna Partia Czech i Moraw (KSČM)	6	20,26
Koalicja KDU-ČSL (Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna-Czechosłowacka Partia Ludowa)	2	9,57
Nezávislí	2	8,18

Wybory do samorządów regionalnych (krajů) 2008 w Republice Czeskiej
(ostatnie wybory w RCz – nowe tendencje)

Nazwa partii lub koalicji	Krajské volby v ČR	
		%
Partia Obywatelsko-Demokratyczna (ODS)		23.57
Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD)		35.85
Komunistyczna Partia Czech i Moraw (KSČM)		15.03
Koalicja KDU-ČSL (Unia chrześcijańsko-demokratyczna-Czechosłowacka partia ludowa)		6.65
Strana zelených		3.15

Na podstawie wyborów w 13 krajach wybrano 13 nowych hejtmanów – wszyscy z ČSSD

KRAJ I JEGO MIESZKAŃCY

Republika Czeska leży w centralnej części Europy i zajmuje powierzchnię 78 866 km² . Jest krajem śródlądowym, oddalonym od Bałtyku o 326 km a od Adriatyku o 322 km. Graniczy z Niemcami (810 km), Polską (762 km), Austrią (466 km) i Słowacją (265 km). Najwyżej położonym punktem jest Śnieżka (1

Republika Czeska leży w centralnej części Europy i zajmuje powierzchnię 78 866 km² . Jest krajem śródlądowym, oddalonym od Bałtyku o 326 km a od Adriatyku o 322 km. Graniczy z Niemcami (810 km), Polską (762 km), Austrią (466 km) i Słowacją (265 km). Najwyżej położonym punktem jest Śnieżka (1 602 m n.p.m.) a najniżej położone miejsce leży niedaleko Hřenska, gdzie rzeka Łaba wypływa z terytorium Czech (117 m p.p.m).

LUDNOŚĆ

Według spisu ludności z 2000 r. Republikę Czeską zamieszkuje 10,3 milionów obywateli, w tym około 5 mln mężczyzn i 5,3 mln kobiet. Trzy czwarte ludności mieszka na obszarach miejskich. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 131 osób/km² , a wzrost zaludnienia 0,8 osób na 1000 mieszkańców.

Przyrost naturalny

Do roku 1994 liczba ludności stopniowo rosła (z wyjątkiem okresu dwóch wojen światowych). Od roku 1994 zaczęła powoli spadać i wg szacunkowych danych w 2020 r. będzie wynosić około 10 milionów.

Urodzenia

Po drugiej wojnie światowej liczba noworodków spadła z 200 tys. rocznie do poziomu poniżej 150 tys. w roku 1970. W 1974 roku liczba ta wzrosła do 195 tys., jednak w 1996 gwałtownie spadła do 90 tys. Wskaźnik urodzeń w roku 1996 wynosił 8,8% .

Zgony

Liczba zgonów na 1000 obywateli gwałtownie wzrosła w okresie od II wojny światowej do 1983 roku (13%). Od tego roku zaczęła jednak systematycznie spadać i w roku 1996 wynosiła 10,9%, porównywalnie do przeciętnego poziomu w krajach zachodniej Europy.

Grupy etniczne

Najlicniejsza grupa etniczna zamieszkująca Republikę Czeską to Czesi. Jednak w zależności od regionu (Czechy, Morawa) struktura etniczna społeczeństwa różni się. Jedynym regionem, gdzie mieszkańcy przyznają się do narodowości morawskiej, są południowe Morawy.

Spis powszechny z 2001 r.

- Czesi 9 270 615
- Morawianie i Ślązacy 384 542
- Słowacy 183 749
- Polacy 50 971
- Niemcy 38 321
- Cyganie 11 716
- pozostałe 353 019

W okresie od 1951 do 1991 roku nie zanotowano większych zmian w strukturze etnicznej społeczeństwa poza wzrostem odsetka Cyganów przybyłych ze Słowacji. Chociaż w roku 2000 tylko 11 716 osób zadeklarowało swą przynależność do mniejszości cygańskiej, to jednak wg szacunków w Czeskiej Republice mieszka około 200 000 Cyganów, tj. 2% społeczeństwa. Część z nich określiła siebie jako Czechów, a część jako Słowaków. W spisie ludności w 1991r. pojawił się duży odsetek ludności morawskiej – 1.380.000 i śląskiej – 44.000. Spis z 2001 r. pokazał, że chodziło o tendencję tylko krótkofalową bo większość ludzi, którzy czuli się w 1991r. Morawianami znów zadeklarowała narodowość czeską.

Wyznania religijne

Po czterdziestu latach represji w roku 2000 kwestia wyznania ponownie została uwzględniona w spisie ludności. Wynika z niego, że ponad 50% społeczeństwa określa siebie jako agnostyków lub ateistów; w północnych Czechach grupa ta to około 75% społeczeństwa.

31,7% społeczeństwa określa siebie jako "wierzący".

Kościół rzymskokatolicki 2 709 953

Ewangelicki kościół Braci Czeskich 137 070

Kościół husycki 96 352

Pozostali 314 519

Bez religii/ Ateiści 58,3%

(W tym spisie nie ma 100 procent odpowiedzi, bo odpowiedź na to pytanie nie była obowiązkowa)

EDUKACJA

Odsetek obywateli, którzy ukończyli szkoły podstawowe, średnie i wyższe jest w Republice Czeskiej bardzo wysoki i porównywalny z poziomem światowym. Wszystkie dzieci do 15 roku życia muszą ukończyć szkołę podstawową. Po jej ukończeniu 52% dzieci kontynuuje kształcenie w szkołach technicznych i zawodowych, a 48% w szkołach średnich ogólnokształcących. Absolwentami szkół wyższych zostaje 7,2% obywateli.

W okresie 1980-1991r. gwałtownie spadła liczba osób, które ukończyły wyłącznie szkołę podstawową (1980 -100, 1991 - 76,8%), podczas gdy liczba absolwentów szkół wyższych oraz studiów podyplomowych znacząco wzrosła (odpowiednio 148,1% i 139%).

Wg spisu ludności w roku 1991 33% obywateli powyżej 15 roku życia uzyskało wykształcenie podstawowe, 30% ukończyło średnie szkoły techniczne i zawodowe, 28% ukończyło szkoły ogólnokształcące, a 7,2% studia wyższe trwające ponad cztery lata. 1,8% obywateli stwierdziło, że nie ma żadnego wykształcenia.

W okresie 1991 -1996 studia wyższe ukończyło 93 531 osób (przeciętnie 19 000 osób rocznie). W 1997 roku 23,9% obywateli powyżej 15 roku życia posiadało wykształcenie podstawowe, 34,1% średnie zawodowe, 29,2% średnie ogólnokształcące a 7,8% wyższe. 1,8% populacji powyżej 15 roku życia nie uzyskało żadnego wykształcenia.

ZATRUDNIENIE

W gospodarce centralnie planowanej struktura zatrudnienia w poszczególnych sektorach gospodarki była poważnie zniekształcona (zbyt duży odsetek ludności pracował w przemyśle na niekorzyść usług). Transformacja gospodarki centralnie planowanej na rynkową wyrównała tę dysproporcję - wzrosła liczba osób zatrudnionych w sektorze usług, podczas gdy liczba zatrudnionych w przemyśle spadła. W roku 1989 względnie niewielka część populacji była zatrudniona w rolnictwie i liczba ta nadal spada.

Zatrudnienie wg sektorów (w %):

x	1990	1993	1997

Rolnictwo	16,8	9,2	6,0
Przemysł	40,5	42,4	39,4
Usługi	42,7	48,5	53,0

Najwyższy Urząd Kontroli

Najwyższy Urząd Kontroli (prezes - *František Dohnal*) sprawuje kontrolę nad zarządzaniem majątkiem państwowym i realizacją budżetu państwa. Zajmuje się kontrolą dochodów i wydatków państwa.

Czeski Bank Narodowy

Czeski Bank Narodowy (prezes - *Zdeněk Tůma*) jest centralnym bankiem państwa. Głównym celem jego działalności jest troska o stabilność waluty. W jego działalność można ingerować jedynie na podstawie ustawy. Prezes oraz członkowie zarządu banku są mianowani przez prezydenta republiki.

Trybunał Konstytucyjny

Trybunał Konstytucyjny (prezes - *Pavel Rychetský*) jest organem chroniącym porządek konstytucyjny. Składa się z piętnastu sędziów, których mianuje prezydent - za zgodą Senatu - na okres dziesięciu lat. Sędzię Trybunału Konstytucyjnego nie można ścigać karnie bez zgody Senatu. Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego przy podejmowaniu decyzji podlegają jedynie ustawom konstytucyjnym i umowom międzynarodowym.

Sąd Najwyższy

Sąd Najwyższy (prezes - *Iva Brožová*) jest naczelnym organem sądowym w sprawach należących do kompetencji sądów z wyjątkiem spraw, o których orzeka Trybunał Konstytucyjny lub Najwyższy Sąd Administracyjny. Sędziowie są mianowani przez prezydenta republiki i przy podejmowaniu decyzji podlegają ustawom - są uprawnieni do oceny zgodności innego przepisu prawnego z ustawą.

HISTORIA

Po drugiej wojnie światowej system polityczny w Czechosłowacji został w znacznym stopniu ukształtowany przez wprowadzenie systemu komunistycznego opartego na radzieckich wzorcach, podobnie jak w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Równowaga pomiędzy

poszczególnymi siłami politycznymi została naruszona, a organy władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej - niezbędne dla demokratycznego rozwoju - zostały zastąpione przez władzę Partii Komunistycznej. Jej władza opierała się na Konstytucji, a przez długich czterdzieści lat sprawowała tę nieograniczoną władzę w oparciu o organy represyjne ingerując we wszystkie sfery życia społecznego i politycznego. Po wydarzeniach w lutym 1948 roku Partia Komunistyczna stała się jedyną siłą polityczną w kraju, i chociaż pozwoliła istnieć i działać kilku partiom opozycyjnym w tzw. Froncie Narodowym, nie pozostawiła im praktycznie żadnej realnej władzy - miało to na celu stwarzanie pozorów demokratycznego państwa.

Po rewolucyjnych wydarzeniach w listopadzie 1989 roku, które doprowadziły do upadku systemu komunistycznego, kraj stanął przed niełatwym zadaniem zerwania z tradycjami wcześniejszego systemu oraz wybudowania demokratycznego systemu politycznego. Na scenie politycznej pojawiły się partie różniące się poglądami i programem, które jeszcze przed podziałem Czechosłowacji w końcu 1992 roku zdołały się mocno zakorzenieć na scenie politycznej. Konstytucja Republiki Czeskiej, która weszła w życie z dniem powstania nowego państwa, zagwarantowała obywatelom podstawowe prawa i wolności, określiła relacje pomiędzy władzą ustawodawczą i wykonawczą oraz zapewniła niezależność władzy sądowniczej.

ORGANY WŁADZY USTAWODAWCZEJ, WYKONAWCZEJ I SĄDOWNICZEJ

Parlament

Parlament tworzą dwie izby - Izba Poselska i Senat. Uchwala ustawy obowiązujące na terytorium Republiki Czeskiej i zatwierdza ważne umowy międzynarodowe, dotyczące podstawowych praw człowieka i wolności, umowy polityczne i gospodarcze o charakterze ogólnym. Parlament podejmuje decyzje w sprawach najwyższej rangi - ogłoszenie stanu wojennego, zgoda na pobyt obcych wojsk na terenie kraju.

Izba Poselska

Izba Poselska (przewodniczący - *Miloslav Vlček*) liczy 200 posłów wybieranych na okres czterech lat (ostatnie wybory odbyły się w czerwcu 2002 roku). Prezydent może rozwiązać Izbę Poselską w wypadkach określonych w Konstytucji. Lobby polityczne, komisje oraz komitety poselskie działają w historycznym budynku, w którym mieści się Izba Poselska.

Senat

Senat (przewodniczący - *Přemysl Sobotka*) liczy 81 senatorów wybieranych na okres sześciu lat - co dwa lata wybierana jest jedna trzecia senatorów. Senat nie może być rozwiązany.

Działalność Parlamentu

Izby są w stanie podejmować uchwały w obecności co najmniej 1/3 liczby swych członków. Do przyjęcia uchwały izby wymagana jest zgoda bezwzględnej większości obecnych posłów lub senatorów. Do przyjęcia ustawy konstytucyjnej i do zatwierdzenia umowy międzynarodowej wymagana jest zgoda 60% wszystkich posłów i obecnych senatorów.

Proces legislacyjny

Projekty ustaw są przedkładane Izbie Poselskiej. Projekt ustawy może zgłosić poseł, grupa posłów, Senat, rząd lub przedstawicielstwo samorządowej jednostki terytorialnej wyższego stopnia. Projekt ustawy, na który Izba Poselska wyraziła zgodę, jest niezwłocznie przekazywany do Senatu, który może ustawę zatwierdzić, odrzucić lub zwrócić Izbie Poselskiej z poprawkami.

Wybory parlamentarne

Wybory do obu izb Parlamentu są tajne, powszechne, równe i bezpośrednie. Wybory do Izby Poselskiej są proporcjonalne. W celu zdobycia mandatów w Izbie Poselskiej partia polityczna musi uzyskać przynajmniej 5% głosów. Wybory do Senatu są większościowe. Prawo wybierania do obu izb Parlamentu ma każdy obywatel Republiki Czeskiej, który ukończył 18 lat. Do Izby Poselskiej może zostać wybrany obywatel RCz, który ukończył 21 lat, a do Senatu obywatel, który ukończył 40 lat.

Prezydent

Prezydent (obecnie - *Václav Klaus*) jest wybierany na pięć lat na wspólnym posiedzeniu obu izb Parlamentu. Nie może sprawować funkcji dłużej niż dwie kolejne kadencje. Prezydent jest naczelnym dowódcą sił zbrojnych. Reprezentuje państwo na zewnątrz, a jednym z najważniejszych narzędzi sprawowania władzy jest możliwość zawetowania ustaw uchwalonych przez Parlament, z wyjątkiem ustaw konstytucyjnych.

Rząd

Rząd jest naczelnym organem władzy wykonawczej. Składa się z premiera (obecnie - *Mirek Topolánek*) wicepremierów i ministrów. Rząd koordynuje i organizuje działalność poszczególnych ministerstw i urzędów administracji publicznej. Rząd ma wyłączność w przygotowaniu projektu ustawy budżetowej.

Najwyższy Urząd Kontroli

Najwyższy Urząd Kontroli (prezes - *František Dohnal*) sprawuje kontrolę nad zarządzaniem majątkiem państwowym i realizacją budżetu państwa. Zajmuje się kontrolą dochodów i wydatków państwa.

Czeski Bank Narodowy

Czeski Bank Narodowy (prezes - *Zdeněk Tůma*) jest centralnym bankiem państwa. Głównym celem jego działalności jest troska o stabilność waluty. W jego działalność można ingerować jedynie na podstawie ustawy. Prezes oraz członkowie zarządu banku są mianowani przez prezydenta republiki.

Trybunał Konstytucyjny

Trybunał Konstytucyjny (prezes - *Pavel Rychetský*) jest organem chroniącym porządek konstytucyjny. Składa się z piętnastu sędziów, których mianuje prezydent - za zgodą Senatu - na okres dziesięciu lat. Sędziego Trybunału Konstytucyjnego nie można ścigać karnie bez zgody Senatu. Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego przy podejmowaniu decyzji podlegają jedynie ustawom konstytucyjnym i umowom międzynarodowym.

Sąd Najwyższy

Sąd Najwyższy (prezes - *Iva Brožová*) jest naczelnym organem sądowym w sprawach należących do kompetencji sądów z wyjątkiem spraw, o których orzeka Trybunał Konstytucyjny lub Najwyższy Sąd Administracyjny. Sędziowie są mianowani przez prezydenta republiki i przy podejmowaniu decyzji podlegają ustawom - są uprawnieni do oceny zgodności innego przepisu prawnego z ustawą.

SCENA POLITYCZNA

Czechy są demokracją parlamentarną.

W 1989 roku, po upadku władzy jednej partii, obywatele Czechosłowacji uzyskali możliwość dowolnego tworzenia partii i ugrupowań politycznych. W krótkim okresie po upadku systemu totalitarnego na scenie politycznej pojawiło się mnóstwo zróżnicowanych pogłądowo partii, które zapewniają stabilność systemu politycznego.

W 1992 roku w wyborach parlamentarnych zwyciężyła koalicja ODS-KDS (33,4%). Rządową koalicję utworzyły ODS - KDS - ODA - KDU-ČSL. Premierem został *Václav Klaus* (ODS).

W 1996 roku w wyborach brało udział 16 partii i ugrupowań politycznych. Sześciu z nich udało się zdobyć więcej niż 5% głosów i wejść do Parlamentu. Trzy największe partie rządowej koalicji (ODS, KDU-ČSL, ODA) zdobyły 99 mandatów w Izbie Poselskiej i 52 mandatów w Senacie. Rząd był centro-prawicowy i próbował dokończyć proces transformacji Republiki Czeskiej. Premierem został *Václav Klaus* (ODS).

W grudniu 1997 roku koalicja rządowa została zmuszona do ustąpienia. Upadek rządu spowodowały trwające dłuższy czas spory pomiędzy koalicjantami, kilka afer związanych z finansowaniem partii oraz pogarszające się wyniki gospodarcze Czech.

W lutym 1998 roku został utworzony nowy tymczasowy rząd z premierem *Josefem Tošovskim* na czele. Jego celem było przygotowanie kraju do przedterminowych wyborów.

W czerwcu 1998 roku w przedterminowych wyborach zwyciężyła Czeska Partia Socjaldemokratyczna (ČSSD) z wynikiem 32,3%. Po kilku tygodniach negocjacji pomiędzy partiami ČSSD za zgodą ODS (która w wyborach uzyskała 27,74% głosów) utworzyła rząd mniejszościowy. Po raz pierwszy od 1989 roku w Republice Czeskiej rządziła partia lewicowa. Premierem został *Miloš Zeman*.

W czerwcu 2002 roku ČSSD powtórzyła swój sukces wyborczy (30,2%). Jednak w odróżnieniu od poprzedniego rządu mniejszościowego doszło do zawarcia umowy koalicyjnej z partiami tzw. Koalicji Czterech (KDU-ČSL, Unia Wolności, Unia Demokratyczna, ODA), co umożliwiło nowemu przewodniczącemu partii *Vladimírowi Špidli* sformowanie rządu większościowego dysponującego w Izbie Poselskiej najmniejszą z możliwych większością (101 głosów).

W czerwcu 2004 roku w związku z przegraną ČSSD w wyborach do Parlamentu Europejskiego i utratą poparcia wewnątrz własnej partii *Vladimír Špidla* zrezygnował z pełnienia funkcji premiera jak również przewodniczącego partii. Nowy rząd przy poparciu tych samych koalicjantów (oprócz ODA) sformował dotychczasowy wiceprzewodniczący ČSSD *Stanislav Gross*.

W kwietniu 2005 roku premier Gross został zmuszony do odejścia. Powodem była niewyjaśniona sprawa finansowania kupna jego prywatnego mieszkania. Premierem został dotychczasowy minister rozwoju regionalnego *Jiří Paroubek*, który powołał rząd w poniekąd odmiennym składzie.

W czerwcu 2006 roku odbyły się wybory parlamentarne, w których zwyciężyła Obywatelska Partia Demokratyczna (ODS) - 35,4% - zdobywając 81 mandatów w Izbie Poselskiej. Nowym premierem został przewodniczący partii *Mirek Topolánek*, który po długich negocjacjach zbudował rząd koalicyjny na podstawie umowy z KDU-ČSL i Partią Zielonych.

źródło: http://www.mzv.cz/warsaw/pl/informacje_o_rcz/kraj_i_jego_mieszkancy/index.html

Strony internetowe Ambasady RCz w Warszawie